

Володимир Литвин

У цій статті ми звернемо увагу на таке явище, як «віртуальна спільнота», та спробуємо з'ясувати, яка її роль у житті людини, і чим вона відмінна від «живої». Саме слово «спільнота» означає зібрання людей, які мають багато спільного між собою, в тому числі спільні прагнення, цілі. З приходом у світ науково-технічного прогресу чимало спільнот почало формуватись через глобальну Інтернет мережу. Це так звані віртуальні спільноти, в якій учасники спілкуються один з одним за допомогою веб-технологій у мережі Інтернет.

Термін «Віртуальна спільнота» у 1993 р. ввів Говард Рейнгольд – американський дослідник соціальних відносин у мережі – у книзі “Virtual Community”, в якій обговорив різні приклади комунікацій між членами соціальних груп на основі електронних розсилок, багатокористувацьких спільнот тощо . Найпопулярнішими типами вебспільнот є: форуми, соціальні мережі, особисті та колективні блоги, мультимедійні вебспільноти, ринкові вебспільноти, промоційні вебспільноти, вікі-спільноти, освітні вебспільноти. Безліч Інтернет мереж полонили серця не однієї особи. Світ став немовби великим глобальним селом, адже відносини людей одне з одним в будь-якому куточку планети стали реальними. З появою всесвітнього електронного павутиння спілкування вийшло далеко за межі одного будинку, міста та навіть країни. Якщо до цього моменту спільноти складались переважно з груп людей однакової національності, то відтепер вони легко стають інтернаціональними.

Віртуальні спільноти мають великий потенціал для навчання студентів, оскільки приваблюють простотою і зручністю використання, можливістю обирати темп і зміст навчання, можливістю індивідуально брати участь у спілкуванні й формувати зміст навчання, наявністю зворотного зв'язку з членами спільноти, технічною доступністю. Активне спілкування членів спільноти, їх регулярна участь у спільних подіях, висока мотивація та гуртові інтереси роблять віртуальні спільноти незамінним інструментом для навчання.

Сучасні технології взяла на озброєння також Церква. Папа Бенедикт XVI зазначав: «Сучасні засоби масової інформації вже давно стали частиною звичайних засобів висловлювання церковних спільнот, а також встановлення контактів у вузкому колі і знайомства у більш широкому обсязі. Швидкий розвиток і вагомий вплив ЗМІ на суспільство роблять їх щораз важливішими і кориснішими в священничому служінні». Різні соціальні мережі поволи стають могутнім засобом євангелізації, проповідування слова Божого на велику віддаль. У цьому контексті провадиться новітня місіонерська діяльність.

Інтернет створювався головню для зручності отримання інформації. Тому спілкування, яке зароджується у віртуальному світі, має мати інформаційний та діловий характер. Коли ми говоримо про соціальні мережі, суттю яких, в більшості, є творення особистих відносин, то повинні зрозуміти, що Інтернетом ми не в змозі передати найпростіші людські емоції. Адже ми не бачимо, якою є реакція віртуального співрозмовника у відповідь на наші слова чи дії. Всі емоції в соціальних мережах замінюються банальними смайликами. Як би там не було, віртуальна спільнота не зможе замінити реальних друзів. Вона не є найкращим помічником у спілкуванні та налагодженні дружніх стосунків. Вчена і письменниця з Великобританії Сюзан Грінфілд, досліджуючи вплив сучасних технологій на роботу головного мозку людини, вважає, що в сучасного покоління, яке виростає на соціальних мережах, зникає емпатія – здатність до співпереживання та розуміння інших. Дуже важко «через Інтернет» навчитися міжособистісного спілкування: піклуватися про когось, дивитися у вічі, спонтанно емоційно реагувати і практично неможливо відразу отримати відповідь від співрозмовника, тобто важко вести реальний діалог.

Людський мозок побудований так, що близько 70% інформації про людину (підсвідомо чи свідомо) ми отримуємо з невербальної її поведінки. Потреби в спілкуванні задовільняються за рахунок обміну емоціями – це необхідність дотиків, обійми та контакт очима. Емоція, що передана вербально, не має тієї сили. Так, соціальні мережі неймовірно розширюють людські можливості спілкування, однак слід пам'ятати, що тепло справжнього дружнього спілкування в реальності не замінить найкраща віртуальна дружба.

Людська особа може бути настільки зануреною у віртуальний світ, що вибратися їй самій звідти буде вкрай важко. Це називається інтернетзалежністю, для якої характерні наступні симптоми: ейфорія за комп'ютером, неможливість зупинитися, затрата великої кількості часу за комп'ютером, нехтування своїми близькими, погіршення зору, депресія, роздратування, проблеми з роботою та навчанням. Найстрашнішим є те, що така особа починає комплексувати, уникати міжособистісних стосунків та боятися спілкування в реальному світі з реальними людьми. Така замкненість у собі та відчуженість веде людину до негативних наслідків.

Отже попри те, що світ з кожним роком модернізується, слід пам'ятати, що деякі його пропозиції можуть приносити як користь, так і шкоду. Говорячи про віртуальні спільноти, маємо збагнути, що вони носять в собі дві сторони медалі: позитивну та негативну. Позитивна сторона в тому, що у нас з'являються колосальні можливості спілкування на будь-якій відстані, можливості до самовдосконалення та реалізації своїх інтересів. Негативна сторона включає в собі залежність особи від частого перебування за монітором, внаслідок чого вона з кожним днем віддаляється від зовнішнього світу, потрапляючи в полон віртуального світу. Все це негативно позначається на людському самопочутті та здоров'ї як фізичному, так і психічному. Найсумнішим є те, що часто люди витрачають час намарно, займаючись непотрібними коментарями, корегуванням власної сторінки, очікуючи «лайків» та коментарів від віртуальних друзів, а також переглядом непотрібної, а то й навіть шкідливої, інформації, що потьмарює людську свідомість.

Науковий прогрес подає людині доступ до різної інформації та можливість спілкування на будь-якій відстані. Ті добра, якими Бог наділив людину, вона може використати як в правильному напрямку, так і в неправильному. Все це залежить від особи, яка повністю свободна у своєму виборі, а тому тільки їй вирішувати, як використати його подарунок у своєму житті. Це рішення має супроводжуватись усвідомленням відповідальності за свій вибір.

Володимир ЛИТВИН, Віртуальна спільнота: переваги та недоліки // СЛОВО №1 (73)